

Omgevingsmanagement als pijler voor impact:

Analyse van Programma verbindingen aanlanding wind op zee (VAWOZ)

Opbouw van deze sessie

Agenda

Voorstelronde

Introductie
programma en OM

Dilemma's

Jullie visie op

Samenvatting en
afsluiting

1. Voorstelronde
2. Introductie programma VAWOZ en ontwikkeling omgevingsmanagement
3. Dilemma's bij het omgevingsmanagement programma VAWOZ
4. Wat is jullie visie op
5. Samenvatting en afsluiting

Voorstelronde

1. Wie ben je

2. Waarom heb je deze sessie gekozen

Agenda

Voorstelronde

Introductie
programma en OM

Dilemma's

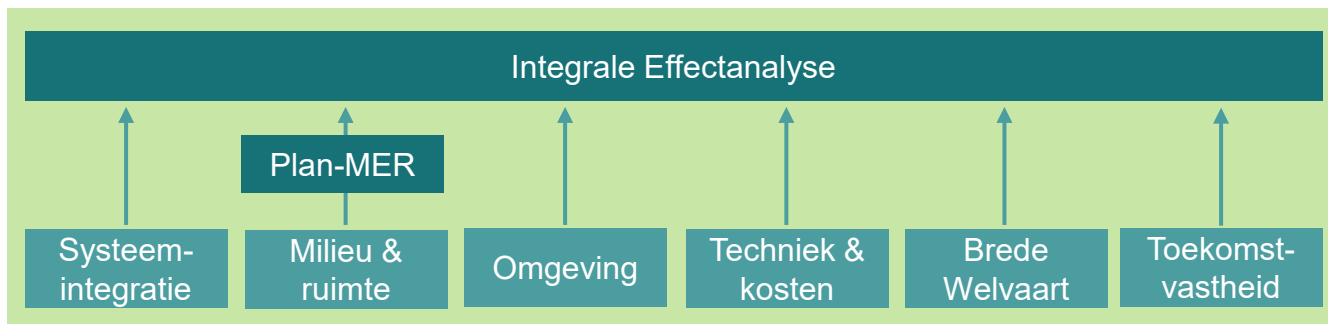
Jullie visie op

Samenvatting en
afsluiting

Wat is programma VAWOZ

- Filmpje: introductie programma VAWOZ
- Voor VAWOZ is een integrale effectanalyse (IEA) gemaakt
- De IEA onderzoekt de impact van 10 elektrische en 2 waterstof-aanlandingen van 29 GW wind op zee in Nederland + grootschalige elektrolyse

- Zorgen dat deze aanlandingen ruimtelijk en (energie)technisch haalbaar zijn én maatschappelijk gedragen worden

Wat is een aanlanding

- Elektrische gelijkstroomverbinding 2GW: (ondergrondse) kabel en zoekgebied (bovengronds) converterstation (5,5ha)
- Waterstofverbinding: (ondergrondse) leiding en (bovengronds) aanlandstation H2 (2ha)
- (Bovengronds) zoekgebied elektrolyser (10-20 ha)

Agenda

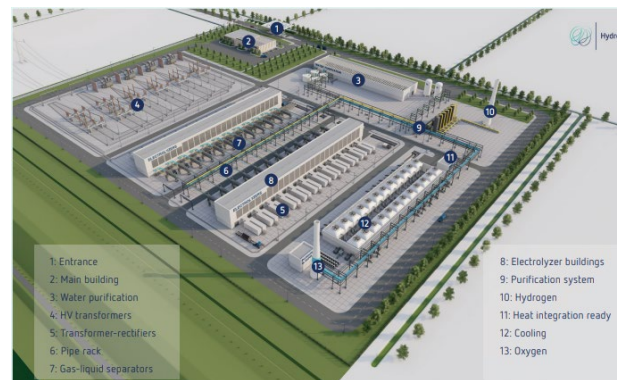
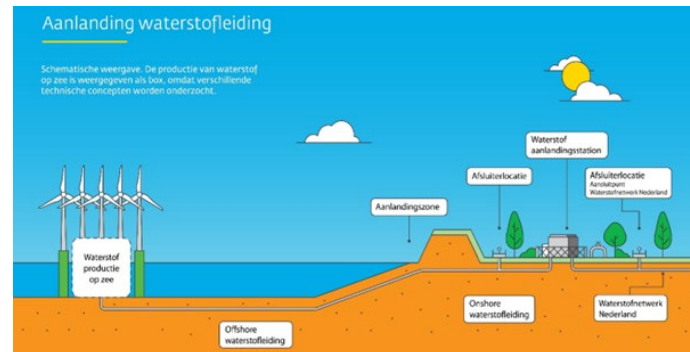
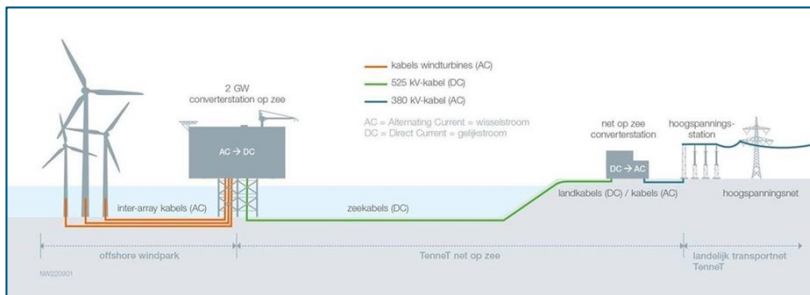
Voorstelronde

Introductie programma en OM

Dilemma's

Jullie visie op

Samenvatting en afsluiting

Introductie: ontwikkeling van integrale effectanalyse

Agenda

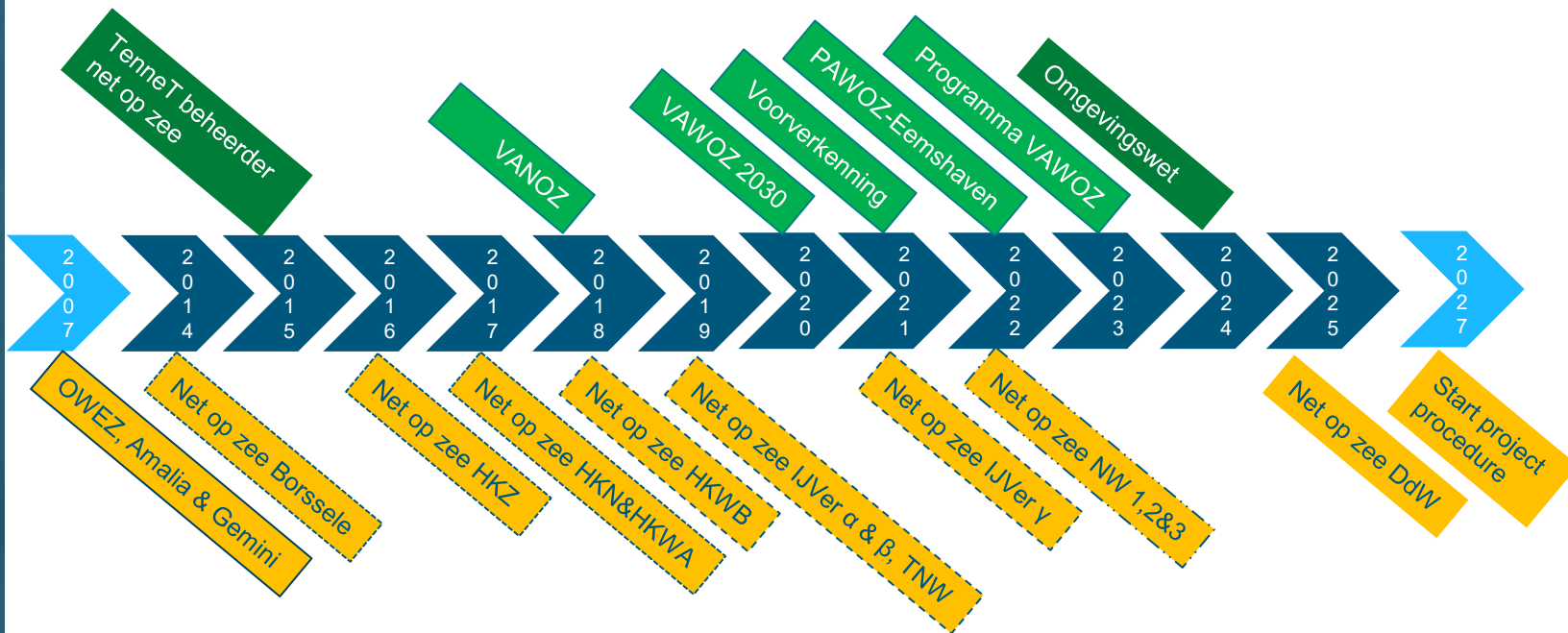
Voorstelronde

Introductie
programma en OM

Dilemma's

Jullie visie op

Samenvatting en
afsluiting

SOM-COM in programma VAWOZ

Agenda

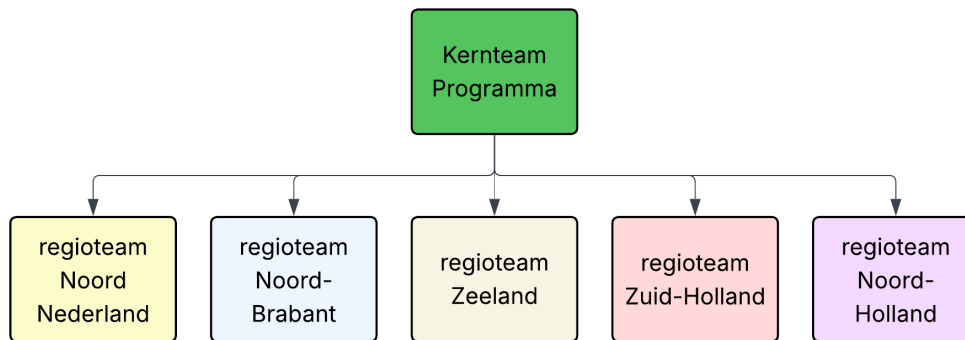
Voorstelronde

Introductie
programma en OM

Dilemma's

Jullie visie op

Samenvatting en
afsluiting

- Zwaartepunt omgevingsmanagement in regio teams
- Regioteam bestaat uit projectleider en omgevingsmanager
- Taakverdeling grofweg:
  - Projectleider: bestuurlijke en ambtelijke stakeholders
  - Omgevingsmanager: brede projectomgeving
  - Projectleider en omgevingsmanager: georganiseerde stakeholders

SOM-COM: het participatieplan

- Participatieplan 2023
  - Opgesteld nadat programma is gestart
  - Meebewegen met inhoudelijk spoor
  - Overkoepelende aanpak, ruimte voor maatwerk per regio
  - Actualisaties via online participatie kalenders
- Vier treden:
  - Samenwerken (KGG met TenneT, Gasunie en Rijkswaterstaat)
  - Adviseren: ophalen aandachtspunten vanuit de omgeving
  - Raadplegen: formele inspraakmomenten
  - Informeren

SOM-COM programma brede aanpak vs maatwerk in de regio

- Programma beslaat een heel groot gebied
- Per regio eigen dynamiek op bestuurlijk niveau
- Per regio verschillende stakeholders
- Veel raakvlakprojecten op het gebied van energie tegelijkertijd

Maatwerk per regio nodig, en zorgen voor gelijkwaardigheid wat betreft input vanuit omgevingsmanagement in de IEA en besluitvorming

Agenda

Voorstelronde

Introductie
programma en OM

Dilemma's

Jullie visie op

Samenvatting en
afsluiting

SOM-COM: voorbeeld Moerdijk

- Aanlanden windenergie NW3 en VAWOZ
- DRC
- Krimpen/Crayenstein-Geertruidenberg
- Zuid-West 380kV Oost
- 380/150/20kV-station
- Circulaire economie
- Batterij-opslag
- Elektrolyse
- Ontwerptafel

Introductie: SOM-COM programma vs regio

- Spanningsveld regionale aanpak omgevingsmanagement vs vergelijkbare informatie in IEA
- Opgelost d.m.v. aanvullende SOM-COM-notitie, ook verdieping participatieplan → werken vanuit doelen

Doelgroep	Fase opstellen IEA	Fase regio advies	Fase ontwerp-programma
OA/BO	Doel betrekken	Doel betrekken	Doel betrekken
Georganiseerde stakeholders	doel	doel	doel
Bewoners	Doel	Doel	doel
Etc.			

Introductie: SOM-COM resultaten in IEA

Agenda

Voorstelronde

Introductie
programma en OM

Dilemma's

Jullie visie op

Samenvatting en
afsluiting

Participatie d.m.v.:

- Regio AO/ BO en uitvragen regio advies
- Regio sessies met georganiseerde stakeholders
- 1 op 1 gesprekken met georganiseerde stakeholders
- Gesprekken met wijkverenigingen
- Ter inzage leggen cNRD
- Informatie avonden, webinar, nieuwsbrieven
- Website met animatie Q&A, documenten etc.

Conclusies uit omgevingsproces in IEA:

- Aandachtspunten per kabelroute en per aansluit locatie
- Zonder weging, alle aandachtspunten zijn even belangrijk
- Aandachtspunten uit de omgeving krijgen op deze wijze een plek in de afweging

Dilemma 1

Agenda

Voorstelronde

Introductie
programma en OM

Dilemma's

Jullie visie op

Samenvatting en
afsluiting

Gedeelde verantwoordelijkheid en verschillende doelen betekent
meerdere kapiteins op het schip

Dilemma 2

Agenda

Voorstelronde

Introductie
programma en OM

Dilemma's

Jullie visie op

Samenvatting en
afsluiting

Gevraagd maatwerk OM knelt (soms) in keurslijf van eenduidige
methodiek effectanalyse

Dilemma 3

Agenda

Voorstelronde

Introductie
programma en OM

Dilemma's

Jullie visie op

Samenvatting en
afsluiting

Hoe voorkom je dat aandachtspunten van omgevingspartijen naar de achtergrond verdwijnen

Dilemma 4

Agenda

Voorstelronde

Introductie
programma en OM

Dilemma's

Jullie visie op

Samenvatting en
afsluiting

Hoe betrek je de brede omgeving bij een landelijk langlopend uitvoeringsprogramma

Dilemma 5

Agenda

Voorstelronde

Introductie
programma en OM

Dilemma's

Jullie visie op

Samenvatting en
afsluiting

Je kunt niet over je graf heen regeren

Jullie visie op [1]

Hoe betrek je de brede omgeving bij een landelijk langlopend uitvoeringsprogramma

Agenda

Voorstelronde

Introductie
programma en OM

Dilemma's

Jullie visie op

Samenvatting en
afsluiting

Verdiepen vierde dilemma:

- Hoe richten we OM binnen grote programma's voor de toekomst in (is immers vormvrij)
- Hoe zouden deelnemers het OM proces vormgeven: wie betrek je wanneer, hoe houd je scherp dat het een breed onderzoek betreft
- Hoe voorkom je "overbelasting" omgeving in gebieden met veel projecten en maak je toch voortgang met je project
- Hoe kan je zienswijzen procedure omzetten van "verplicht nummertje" naar waardevol participatiemoment
- Opgave voor vervolgonderzoek is dan bekend, maar voor de brede omgeving eigenlijk nog niet. Hoe zet je hier op in?

Jullie visie op [2]

Je kunt niet over je graf heen regeren

Agenda

Voorstelronde

Introductie
programma en OM

Dilemma's

Jullie visie op

Samenvatting en
afsluiting

Verdiepen vijfde dilemma:

- Programma VAWOZ eindigt met vaststelling in 2026: en dan?
- Hoe borg je opgehaalde informatie voor de komende decennia
- Breed onderzoek dat op de lange termijn speelt over verschillende bestuursperiodes heen etc.
- Het contact met de omgeving opnieuw oppakken en verder uitbreiden? Beginnen we opnieuw? Wat doen we in de tussenliggende periode? TenneT is dan initiatiefnemer en KGG bevoegd gezag
- Programma is zelfbindend, hoe kan je ruimte toch reserveren zonder instrumentarium?

Samenvatting en afsluiting

Agenda

Voorstelronde

Introductie
programma en OM

Dilemma's

Jullie visie op

Samenvatting en
afsluiting

- Wat nemen wij mee naar huis
- Wat nemen jullie mee naar huis

